

A Kúria a dr. Kiss István ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Nemes Imre ügyvéd által képviselt alperes ellen azonnali hatályú felmondás jogellenességének megállapítása és jogkövetkezményei iránt a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnál 11.M.103/2013. szám alatt megindított és másodfokon a Debreceni Törvényszék 2.Mf.21.010/2013/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Debreceni Törvényszék 2.Mf.21.010/2013/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek - tizenöt napon belül - 18.000 (tizennyolcezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak - felhívásra - 180.000 (egyszáznolcvanezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s

A felperes 2012. január 1-jétől 2013. január 31-éig szólóan határozott időtartamra ügyvezető munkakörre kötött munkaszerződést az alperessel. A munkaviszonyát a munkáltató 2012. szeptember 21-én azonnali hatállyal megszüntette. Az indokolás szerint a tulajdonosi ülés határozatával a felperest mint ügyvezetőt azonnali hatállyal visszahívta. A munkavállaló a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét megszegte. „Üzleti terv nem készült 2006. évi IV. tv. 26. § (2) bekezdés. Szabályzatok nem készültek el 2000. évi C. tv. 14. § (5), (9), (11), (12) bekezdés, 165. §”.

A felperes a keresetében annak megállapítását kérte, hogy a felmondás annak valótlan tartalma miatt érvénytelen. Hivatkozott továbbá arra, hogy a döntést hozó elkésetten gyakorolta a jogát. Jogkövetkezményeként a határozott időből hátralévő időre járó munkabért, az érvénytelenség következményeként 4 havi távolléti díjnak megfelelő kártérítést és nem vagyoni kár megfizetését kérte. A Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 11.M.103/2013/12. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest az alperes javára perköltség megfizetésére. Rögzítette, hogy a le nem rótt kereseti illetéket az állam viseli.

Az indokolásában megállapította, hogy H. Község Önkormányzata hozta létre az alperest egyszemélyes kft-ként. A felperes felett a munkáltatói jogkörgyakorló a képviselő-testület volt.

Az alperesnél háromtagú felügyelőbizottság működött, elnöke N.L. volt. Feladata volt többek között a szabályzatok elkészítésének

ellenőrzése. A felperestől a szabályzatokat 2012. júniusában kérték, de azokat visszaadták átdolgozásra. E tényrt a 2012. július 12-én kelt tulajdonosi ülésről készült jegyzőkönyv igazolja, miszerint a szabályzatok megvizsgálására 2012. június 22-én sor került.

A 2012. július 24-ei tulajdonosi ülésről készült jegyzőkönyvben a könyvvizsgáló megerősítette, hogy a szabályzatoknak 90 napon belül el kell készülni, illetve pénzmosásra vonatkozó szabályzat is szükséges. A felügyelőbizottság elnöke részéről elhangzott, hogy a pénzkezelést nagyon hamar kell szabályozni, az ügyvezető a kft. működésének rendszerét nem ismeri, és hogy szükséges pénztárjelentés vezetése, valamint hogy a szabályzatoknak már meg kellene lenniük. Ezen az ülésen az elnök és egy felügyelőbizottsági tag is bejelentette a lemondását. A 2012. szeptember 18-ai tulajdonosi ülésről készült jegyzőkönyv szerint a lemondott felügyelőbizottsági elnök kérdésként felvetette, hogy az alperesnek van-e már a tulajdonosok által elfogadott szabályzata.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a bizonyítékokból megállapítható, hogy a felperes tudott arról, hogy a szabályzatokat el kell készítenie, de szabályzat-tervezeteket csak 2012. júniusában, a felügyelőbizottság kérésére adott át, azok elfogadására azonban nem került sor.

Mindezek alapján megállapította, hogy az azonnali hatályú felmondás azon indoka valós, miszerint a szabályzatok nem készültek el a Számviteli törvényben foglaltaknak megfelelően a társaság megalakulásától számított 90 napon belül [2000. évi C. törvény 14. § (3) - (5), (8) - (12) bekezdés].

A felmondási ok okszerűségét is megállapította az elsőfokú bíróság. A társaság ügyvezetőjétől elvárható ugyanis, hogy a működést érintő jogszabályokat ismerje, és e követelményeknek eleget tegyen. Rögzítette továbbá, hogy az azonnali hatályú felmondás ezen indoka világos, abból a munkaviszony megszüntetésének oka megállapítható. Álláspontja szerint nem teszi valótlanná e felmondási okot az a körülmény, hogy a felperes a szabályzatokat 2012. júniusában a felügyelőbizottságnak átadta, mert azokat a Számviteli törvény szerint a társaság megalakulásától számított 90 napon belül kellett volna a felperesnek elkészítenie.

Nem találta valósnak és okszerűnek a felmondásban az üzleti terv elkészítésének hiányára történő hivatkozást. A 2006. évi IV. törvény (Gt.) 26. § (2) bekezdése, és a 2000. évi C. törvény (Számviteli törvény) 95. § (1) bekezdése, 17. § (1) bekezdése, 11. § (5) és (6) bekezdése alapján megállapította, hogy az üzleti terv és az üzleti jelentés különböző fogalmak. Üzleti terv elkészítését jogszabály nem írja elő kötelezően, de erre vonatkozóan a munkáltató részéről sem érkezett egyértelmű utasítás a felperes felé.

Az azonnali hatályú felmondás indokolás ugyan hivatkozott a számviteli törvény 165. §-ára, amely a bizonylati elvre és a bizonylati fegyelemre vonatkozóan tartalmaz rendelkezéseket, e

felmondási ok azonban nem világos.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a munkáltatói jogkör gyakorlója a 2012. évi I. törvény (Mt.) 78. § (2) bekezdésben foglalt tizenöt napon belül gyakorolta az azonnali hatályú felmondás jogát. A képviselő-testület a felperes azon mulasztásáról, hogy a Számviteli törvényben foglalt számviteli politikát nem készítette el, 2012. szeptember 20-án a tulajdonosi ülésen értesült hivatalosan a felügyelőbizottság 2012. augusztus 15-én kelt „Javaslat” megnevezésű iratából. Ugyanezen a tulajdonosi ülésen készült jegyzőkönyv szerint az alpolgármester előadta, hogy a felügyelőbizottság több olyan körülményt is feltárt, amelyek az ügyvezető személyét érintik. A felügyelőbizottság javaslata az ügyvezető eddigi munkájának az eredményét tükrözi.

A „Javaslat” indokolása tartalmazza, hogy az ügyvezető nem készítette el a leltárkészítési, leltározási és értékelési, az önköltség számítás rendjére vonatkozó és a pénzkezelési szabályzatot. Nem tartotta be az alapvető bizonylati rendet.

Az első fokú bíróság álláspontja szerint bár a 2012. júliusi tulajdonosi üléseken már felmerültek bizonyos hiányosságok az ügyvezető tevékenységével kapcsolatban, a képviselő-testület ezekről bizonyosságot hivatalosan a felügyelőbizottság javaslatából szerzett. A Gt.33. § (1), (2) bekezdés, és a 35. § (4) bekezdés alapján ahhoz, hogy a képviselő-testület az ügyvezető visszahívásáról dönthessen, szükség volt a felügyelőbizottság álláspontjának a beszerzésére, amelyet a perbeli esetben a tulajdonos kérésének eleget téve terjesztettek elő.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Debreceni Törvényszék 2.Mf.21.010/2013/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta. Megállapította, hogy a 2012. szeptember 21-én kelt munkáltatói azonnali hatályú felmondás jogellenes. Kötelezte az alperest a felperes javára elmaradt jövedelem címén kártérítés megfizetésére. Ezt meghaladóan a felperes keresetének elutasítására vonatkozó elsőfokú ítéleti rendelkezést helybenhagyta. Kötelezte az alperest a felperes javára együttes első- és másodfokú perköltség megfizetésére, az alperest pedig az állam javára kereseti és fellebbezési illeték megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság által helyesen megállapított tényállásból levont jogkövetkeztetéssel a törvényszék nem értett egyet.

Rögzítette, hogy az alperes alapító okirata a felperes vonatkozásában a munkáltatói jogkörgyakorlásról nem rendelkezett, így ennek hiányában Gt. 19. § (9) bekezdése és 168. § (1) bekezdése alapján a képviselő-testület volt a munkáltatói jogkörgyakorló.

Az alperesnél háromtagú felügyelőbizottság működött, melynek elnöke, N.L. tanúvallomása szerint 2012. júniusában ellenőrizte a szabályzatok elkészítését. Ennek megállapításairól azonban jegyzőkönyv nem készült. A 2012. július 12-én és 24-én megtartott tulajdonosi ülésen jelen volt a polgármester, a jegyző, az alpolgármesterek, a képviselő-testület tagjai, a felügyelőbizottság

tagjai, és egyéb meghívottak, valamint a könyvvizsgáló. A 2012. július 12-ei ülésen a tulajdonost képviselő képviselő-testület tagjait a felügyelőbizottság elnöke tájékoztatta az „állítólagos” hiányosságokról, a fennálló számviteli problémákról, számlázási hibákról, a pénztár nem megfelelő kezeléséről. A július 24-ei tulajdonosi ülésen a felügyelőbizottság ismételten tájékoztatta a tulajdonost a számviteli, pénzügyi hiányosságokról. Ehhez képest a felügyelőbizottság 2012. augusztus 15-ei dátummal elkészített javaslata semmilyen új információt nem tartalmazott. 2012. július 24. és augusztus 15. között az alperes és a felperes tevékenysége vonatkozásában semmilyen vizsgálat lefolytatására nem került sor. Az alperes döntésre jogosult testülete legkésőbb 2012. július 24-én tudomást szerzett tehát azokról a számviteli politikai hiányosságokról, amelyre az azonnali hatályú felmondását alapozta. A tulajdonos ezen az ülésen olyan helyzetbe került, hogy döntést hozhatott volna a felperes jogviszonya tekintetében. Ehhez képest az alperes az azonnali hatályú felmondás jogát elkésve gyakorolta, így a munkáltató intézkedése jogellenes.

A jogellenes megszüntetés jogkövetkezményként a felperest az Mt. 82. § (2) bekezdés alapján megilleti kártérítésként az elmaradt jövedelme. Ennek összegét a felperes keresetével egyező mértékben állapította meg. A törvényszék ugyanakkor a felperes nem vagyoni kártérítés iránti igényét alaptalannak találta. Az annak megállapításához szükséges többlettényállás bizonyítására a felperes részéről nem került sor.

Az alperes felülvizsgálati kérelme a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésével elsődlegesen a felperes keresetének elutasítására, másodlagosan új eljárás lefolytatására és új határozat meghozatalára irányult.

Hivatkozása szerint az Mt. 78. § (2) bekezdése alapján a tudomásszerzés időpontjának, ha az azonnali hatályú felmondás jogát testület jogosult gyakorolni, azt kell tekinteni, amikor annak okáról a testületet - mint munkáltatói jogkört gyakorló szervet - tájékoztatják.

A tudomásszerzés akkor áll be, ha a jog gyakorlására feljogosított teljes körűen mindazoknak az ismereteknek a birtokába jut, amelyek alapján a kötelezettségszegés tényéről, a vétkesség súlyára és a kötelezettségszegés mértékére vonatkozó törvényi feltételek meglétéről állást tud foglalni. A tudomásszerzés érdekében vizsgálat is lefolytatható, ennek indokolt tartama a szubjektív határidőbe nem számít be.

Az alperesnél működő felügyelőbizottság hatásköre és kötelezettsége, hogy az ügyvezető tevékenységét ellenőrizze, és arról a tagoknak beszámoljon. A 2012. augusztus 15-én kelt javaslatában közölte a felügyelőbizottság a munkáltatói jogkör gyakorlójával, hogy indítványozza a felperes ügyvezetői tisztségéből történő visszahívását figyelemmel az indokolásban rögzített hiányosságokra.

A munkáltatói jogkör gyakorlója az önkormányzat képviselő-testülete

volt, amely a 2012. szeptember 20-ai tulajdonosi ülésen szerzett tudomást a felügyelőbizottság javaslatából az azonnali hatályú felmondás indokairól függetlenül attól, hogy a tulajdonosi üléseken már korábban is szó volt az ügyvezető mulasztásairól.

Az alperes tulajdonosi ülése jogilag nem azonosítható a munkáltatói jogokat gyakorló önkormányzati képviselő-testülettel, még ha a személyi összetétele részben hasonló is. Két, egymástól elkülönülő, eltérő jogszabályi háttér alapján működő testületről van szó. A törvényszék jogszabálysértően azonosította a két testületet. Az ügyvezető mulasztásairól az alperes a tulajdonosi ülésén, és nem a munkáltatói jogokat gyakorló önkormányzati képviselő-testületi ülésén volt szó.

Jelen esetben a felügyelőbizottság vizsgálta azokat a körülményeket, amelyekre a javaslatát alapította, a munkáltatói jogkör gyakorlója pedig csak a felügyelőbizottsági vizsgálat megállapításai birtokában tehetette meg az azonnali hatályú felmondást tartalmazó jognyilatkozatát.

A felperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban történő fenntartását kérte.

Hangsúlyozta, hogy a kft. tulajdonosa, alapítója és az ügyvezető feletti munkáltatói jogokat gyakorló H. Önkormányzat Képviselő-testülete. Az Mt. nem köti alakszerűséghez, hogy a munkáltatói jogok gyakorlója milyen körülmények között szerezhett tudomást a felmondása alapjául szolgáló tényekről. A tudomásszerzés nem köthető határozati javaslathoz, így a felügyelőbizottság elnökének javaslatához, bejelentéséhez sem.

A peranyagból megállapítható, hogy a képviselő-testület érdemben és részletesen folytatott tárgyalást a korábbi ülések alkalmával az ügyvezető tevékenységéről, munkájáról, és felmerült munkaviszonyának megszüntetése is.

Elfogadhatatlan, hogy a felügyelőbizottság elnöke lemondását követően több hónappal tett csak jelentést annak a képviselő-testületnek, amelynek ülésein egyébként maga is részt vett, amikor a kft. ügyeiről tárgyaltak. Az írásbeli javaslat tehát kizárólag egyfajta igazoló nyilatkozatként értelmezhető, de valójában a tudomásszerzés a képviselő-testület részéről korábban megtörtént.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúria a Pp. 275. § (2) bekezdés alapján a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. Ezért csak arról foglalhatott állást, hogy az Mt. 78. § (2) bekezdését a másodfokú bíróság jogszerűen alkalmazta-e.

Az alperes egyszemélyes korlátolt felelősségű társaság, alapítója H. Község Önkormányzata. A másodfokú bíróság erre tekintettel jogszerűen, a Gt. 19. § (9) [helyesen (5)] bekezdése és a 168. § (1) bekezdése alapján - figyelemmel az alapító okirat 10. pontjára - rögzítette, hogy az alapító volt jogosult a taggyűlés hatáskörébe tartozó kérdésekben, így az ügyvezető munkaviszonyának

megszüntetése tárgyában is határozatot hozni. H. Község Önkormányzata, mint alapító döntéseit jogszerűen az őt képviselő képviselő-testület hozhatta meg. Ezért - a fenti rendelkezésekre tekintettel - az egyszemélyes korlátolt felelősségű társaságra vonatkozó tagi döntések a képviselő-testülettől származhattak. A Gt. 19. § (5) bekezdés alapján ugyanis egyszemélyes korlátolt felelősségű társaságnál taggyűlés nem működik, és a gazdasági társaság legfőbb szervének e törvényben, illetve a társasági szerződésben meghatározott hatáskörében az egyedüli tag írásban határoz. Ennek megfelelően rendelkezik az alapító okirat 10.1. pontja akként, miszerint a taggyűlés hatáskörébe tartozó kérdésekben az alapító határozattal dönt. Ezért megalapozatlan a felülvizsgálati érvelés, miszerint az önkormányzat képviselő-testülete és az alperes „tulajdonosa” két különböző testület. Az alperes állításának ellentmond a jegyzőkönyv, miszerint a 2012. szeptember 20-án megtartott tulajdonosi ülésen a képviselő-testület hozta meg a határozatát a felperes ügyvezetői tisztségéből történő visszahívásról.

Mindezek alapján jogszerűen vizsgálta a másodfokú bíróság, hogy a képviselő-testület mint munkáltatói jogkörgyakorló mikor jutott azon ismeretek teljes körű birtokába, amelyekre az azonnali hatályú felmondást alapította [Mt. 78. § (2) bekezdés].

A törvényszék helytállóan állapította meg a 2012. július 12-ei, július 24-ei, és szeptember 20-ai „tulajdonosi ülés” jegyzőkönyvéből, hogy az egyedüli tag részéről jogkör gyakorlásra jogosult képviselő-testület tagjai azokon jelen voltak, és legkésőbb 2012. július 24-én tudomást szereztek azon okokról (a számviteli politikai hiányosságokról, és arról, hogy a szabályzatok határidőben nem készültek el), amelyre az azonnali hatályú felmondást alapozták. Már ezen az ülésen felmerült az ügyvezető visszahívásának, munkaviszonya megszüntetésének lehetősége, de az ülést határozathozatalra elnapolták.

A másodfokú bíróság azt is helyesen állapította meg, hogy a felügyelő biztosság által 2012. augusztus 15-ei dátummal elkészített „javaslat” a 2012. július 24-ei ülésen elhangzottakhoz képest semmilyen új információt nem tartalmazott. Arra vonatkozóan, hogy ebben az időszakban a felügyelő bizottság vagy az alperes munkáltatói jogkör gyakorlója vizsgálatot tartott volna a felperes kötelezettségszegéseit illetően, adat nem merült fel. A 2012. szeptember 18-ai „tulajdonosi ülésen” N.L., a felügyelőbizottság elnöke kérdésként vette fel ugyanis „van-e már tulajdonosok által elfogadott szabályzat?”.

Téves az alperes érvelése, miszerint a felperes ügyvezetői tisztségéből történő visszahívásához, munkaviszonya megszüntetéséhez a felügyelőbizottság javaslatára volt szükség, ez nem következik a Gt. 33. § és 35. § (4) bekezdéséből.

A fentiekre tekintettel a törvényszék jogszerűen állapította meg, hogy a felperes felett munkáltatói jogkört gyakorló H. Község Önkormányzat Képviselő-testülete az azonnali hatályú felmondás

jogát az Mt. 78. § (2) bekezdésben foglalt tizenöt napos szubjektív határidő elteltével gyakorolta, ezért az intézkedés jogellenes. Erre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdés alapján hatályában fenntartotta.

Kötelezte a pervesztes alperest a felperes felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján.

A felülvizsgálati eljárási illetéket az alperes a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés alapján köteles viselni.

Budapest, 2015. január 14.

Dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, előadó bíró

Dr. Tallián Blanka s.k. bíró, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

Nné tisztviselő